

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PEDAGOGICZNEJ BIBLIOTEKI WOJEWÓDZKIEJ W BYDGOSZCZY W 2011 ROKU

ogólna charakterystyka

W roku 2011 czytelnictwo w PBW i jej 9 filiach terenowych kształtowało się następująco:

Rok	Odwiedziny	Wypożyczenia książek	Wypożyczenia czasopism	Wypożyczenia zbiorów audiowizualnych	Zbiory PBW udostępniono ogółem
2010	252720	370540	276320	3480	650340
2011	62.205	78.193	20.207	719	99.119

PBW w Bydgoszczy jest największą tego typu placówką w naszym województwie. Poprzez swoją działalność wpływa intensywnie i równomiernie na wzbogacanie wiedzy fachowej i ogólnej wśród nauczycieli i studentów oraz innych czytelników naszego regionu.

Obserwujemy znaczny wzrost zainteresowania Internetowym Centrum Informacji Multimedialnej współfinansowanym z pieniędzy unijnych, które zostało w 2006 r. uruchomione i udostępnione czytelnikom, mieszkańcom naszego województwa.

Bogata baza Biblioteki w postaci zbiorów wraz z doskonale wyszkoloną, profesjonalną i zaangażowaną kadrą zapewnia warunki do pracy indywidualnej i grupowej oraz prawidłowe, nowoczesne funkcjonowanie placówki w zmieniającej się rzeczywistości.

Zadania Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Bydgoszczy:

1. Gromadzenie, opracowanie w formie zestawień bibliograficznych i udostępnianie literatury dotyczącej pracy z uczniem zdolnym:
 - podczas konferencji metodycznych dla nauczycieli,
 - bibliotekom szkolnym,
 - podczas spotkań z rodzicami.
2. Przechowywanie i udostępnianie materiałów opracowanych przez nauczycieli, przykładów dobrej praktyki w zakresie pracy z uczniem zdolnym.
3. Opracowanie i realizowanie w PBW programu edukacji czytelniczej dla uczniów biorących udział w olimpiadach i konkursach.
4. Umożliwienie uzyskania przez ucznia Karty Specjalnego Czytelnika PBW.
5. Współorganizowanie z doradcami metodycznymi i nauczycielami konkursów, turniejów i sesji naukowych.
6. Wspieranie nauczycieli i uczniów zajęć pozalekcyjnych w oparciu o zbiory PBW.
7. Eksponowanie w bibliotece prac konkursowych uczniów.
8. Prowadzenie szkoleń dla nauczycieli i uczniów w celu zapoznania z bibliograficznymi bazami danych, np: Biblioteki Narodowej, bibliotek naszego regionu (wykorzystanie Internetowego Centrum Informacji Multimedialnej).
9. Diagnozowanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych nauczycieli

w zakresie pracy z uczniem zdolnym.

10. Włączanie w realizację zadań filii terenowych Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Bydgoszczy (Inowrocław, Koronowo, Mogilno, Nakło, Sępólno, Szubin, Świecie, Tuchola, Żnin).

WYDZIAŁ GROMADZENIA ZBIORÓW

1. W 2011 r. zakupiono **1403** książek na ogólną kwotę **46 605, 77 zł** (29 faktur VAT)
2. Wpisano **297** książki pozyskane w formie darów na kwotę **6294,00 zł** (10 spisów darów).
3. Ogółem do księgi inwentarzowej **000** wpisano **1700** pozycji o wartości **52 899,77 zł**.
3. Cena 1 egzemplarza książki zakupionej w 2011 roku wyniosła około **33,20** (w 2010 roku **31,83 zł**)
4. W 2011 roku wykreślono z księgi inwentarzowej **33** wol. o wartości **359,95zł**.
5. Stan księgowo-finansowy księgozbioru PBW na dzień 31 grudzień 2011 roku wynosi: **128 573** woluminów na ogólną wartość **688 224,31 zł**.
6. Na dzień 31 grudnia 2011 roku stan w księdze inwentarzowej 000 wynosi: **154 700** woluminów na ogólną wartość **689 774,46 zł**. oraz w księdze inwentarzowej 0001: **1** wolumin na kwotę **239,12 zł**.

W roku 2011 zakupiono **1700** książek. Zakup w 2010 roku to 2000 egzemplarzy. Zakup stanowił ok. **87,85 %** wszystkich nabytków.

Większość zakupionych w 2011 roku egzemplarzy pochodzi z przetargu.

Stałą czynnością w Wydziale jest korzystanie z ofert wydawniczych zamieszczanych na stronach internetowych poszczególnych wydawnictw i księgarni. Systematycznie otrzymujemy i przeglądamy oferty elektroniczne Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw „Azymut”, wydawnictw „Impuls”,

WYDZIAŁ KATALOGÓW I OPRACOWANIA **ZBIORÓW**

W okresie sprawozdawczym realizowano zgodnie z planem pracy zadania Wydziału Katalogów i Opracowania Zbiorów.

1. Opracowanie bieżące nowo zakupionych wydawnictw zwartych i ciągłych

W roku sprawozdawczym zostało opracowanych **1340** nowo zakupionych książek.

Książki zostały wprowadzone do komputerowej bazy danych w systemie Prolib, zgodnie z obowiązującymi zasadami współpracy przy tworzeniu Zintegrowanego Katalogu Bibliotek Samorządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Książki zostały opracowane formalnie z wykorzystaniem haseł wzorcowych z Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych oraz sklasyfikowane pod względem rzeczowym w zakresie:

- systemu Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej
- języka haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej

W Wydziale opracowania w roku sprawozdawczym wykonano:

- opracowano 1340 nowo zakupionych wydawnictw zwartych i ciągłych. Dla wydawnictw ciągłych sporządzono zasób oraz stan zasobu.
- Do Czytelni przekazano 327 książek, do których napisano 327 kart książek.
- Do Wydziału Informacyjno-Bibliograficznego przekazano 29 książek, do których napisano 29 kart książek.

2. Prace w katalogach tradycyjnych: alfabetycznym, rzeczowym, i topograficznym.

< Dopisano do katalogu topograficznego 109 kart katalogowych wydawnictw ciągłych i wielotomowych.

< W ramach melioracji katalogów tradycyjnych:

- a. wycofano karty katalogowe 33 jednostek inwentarzowych ubytkowanych i i wykreślonych z inwentarza
- b. wykreślono oznaczenia „p” przy sygnaturach 368 książek wycofanych z Czytelni i przekazanych do Wypożyczalni

3. Retrospektywne dopisywanie do bazy książek według ksiąg inwentarzowych (dane statystyczne wyliczone przez raporty systemowe):

< dołączono 7.491 egzemplarzy do bazy

< wprowadzono 3.912 egzemplarzy do bazy

Szacunkowo na dzień 31.12.2011 r. około 70 % zbiorów znajduje się w Komputerowej bazie danych.

4. Melioracja komputerowego katalogu w ramach Zintegrowanego Katalogu Bibliotek Samorządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego w zakresie wydawnictw zwartych i wydawnictw ciągłych:

< W ramach porządkowania opisów bibliograficznych przekonwertowanych z systemu Sowa do systemu Prolib:

- a. uzupełniono, reklasyfikowano, dołączono 520 opisów jednostek inwentarzowych bibliograficznych wydawnictw zwartych (według księgi inwentarzowej nr XVIII; od nr 13301-133520)
- b. przepięto około 2900 rekordów egzemplarzy wydawnictw zwartych
- c. usunięto około 1860 rekordów bibliograficznych
- d. przeorganizowano 36 opisów bibliograficznych wydawnictw ciągłych oraz ich egzemplarzy
- e. na bieżąco informowano inne biblioteki współpracujące o wprowadzanych zmianach , istniejących dubletach opisów

- i konieczności przepięcia wskazywanych egzemplarzy
- f. zmieniono oznaczenia przeznaczenia, znaku miejsca, lokalizacji i wypożyczalni fizycznej przy 368 sygnaturach książek wycofanych z księgozbioru podręcznego Czytelni

5. Ubytkowanie egzemplarzy w systemie Prolib

Łącznie wydrukowano około 5620 nalepek kodami kreskowymi.

W tym:

- < 368 nalepek z kodami kreskowymi dla książek wycofanych z Czytelni Do Wypożyczalni
- < 1340 nalepek dla nowych, zakupionych książek
- < 3912 nalepek dla książek wprowadzonych z eko-konwersji

6. Inne prace pracowników Wydziału:

- < udział w skontrum całościowym (14.02 – 31.03.)
- < udział w skontrum uzupełniającym (26.09 – 30.09)
- < wprowadzenie wypożyczeń poszczególnych czytelników do Komputerowej bazy Wypożyczalni
- < udział pracowników w szkoleniach:
 - „Infobrokerstwo i zarządzanie informacją.”
 - „Program PowerPoint w pracy bibliotekarza”
- < Prace bibliotekarza systemowego
 - dbałość o funkcjonowanie systemu
 - administrowanie systemem
 - informowanie i konsultowanie ze wszystkimi operatorami
 - kontrolowanie bazy
 - zgłaszanie uwag, usterek i problemów dotyczących pracy w systemie do Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu

WYDZIAŁ INFORMACYJNO - BIBLIOGRAFICZNY

I. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA

1. Informacje indywidualne, bezpośrednie i telefoniczne

Z usług informacyjnych skorzystało **1645** czytelników-użytkowników informacji, **1015** bezpośrednio i **630** telefonicznie.

Łącznie Wydział Informacyjno Bibliograficzny odwiedziło **1249** osób

- **720** uczniów podczas zajęć z edukacji czytelniczej
- **276** osoby w ICIM
- **253** osób w Czytelni Bibliograficznej

2. Informacje zbiorowe. Edukacja czytelnicza i medialna

W Wydziale zorganizowano **63 godzin** zajęć dla **720** uczestników.

Lekcje przeprowadzili pracownicy Wydziału:

- Ewa Bedełek – **18**
- Anna Kraszkiewicz –**17**
- Małgorzata Lewandowska-Pyż – **16**
- Agnieszka Krawczyk - **10**
- Inni (wolontariusze) - **2**

Tematyka zajęć -

- *Warsztat informacyjny biblioteki (zbiory, katalogi)*
- *Bibliografia załącznikowa.*
- *Katalog alfabetyczny i rzeczowy jako narzędzie pracy czytelnika.*
- *Bazy i katalogi bibliotek w Internecie.*

- *Historia książki i bibliotek*
- *Wolontariat jest cool.*

Podczas zajęć były też przeprowadzone ćwiczenia w katalogu alfabetycznym i rzeczowym. Omawiano bibliografię narodową oraz częściej wykorzystywane bibliografie dziedzin i zagadnień.

II. PRACE BIBLIOGRAFICZNE

Opracowane zestawienia bibliograficzne

- **Autorytet nauczyciela:** opracowała Ewa Bedełek
- **Czesław Miłosz:** opracowała M. Lewandowska-Pyż
- **Doradztwo zawodowe:** opracowała Agnieszka Krawczyk
- **Dwujęzyczność Nauczanie dwujęzyczne:** opracowała M. Pyż
- **Dyscyplina szkolna:** opracowała Ewa Bedełek
- **Janusz Korczak:** opracowała Agnieszka Krawczyk
- **Kierowanie zmianą:** opracowała Ewa Bedełek
- **Kompetencje wychowawcze nauczyciela:** opracowała Ewa Bedełek
- **Konflikt społeczny. Konflikt szkolny:** opracowała Ewa Bedełek
- **Marian Rejewski:** opracowała Agnieszka Krawczyk
- **Prezentacja. Wizerunek:** opracowała Ewa Bedełek
- **Reklama:** opracowała Agnieszka Krawczyk
- **Resocjalizacja:** opracowała Anna Kraszkiewicz
- **Rodzina zastępcza:** opracowała Małgorzata Pyż
- **Socjoterapia:** opracowała Ewa Bedełek

Zestawienia bibliograficzne zostały opracowane zgodnie z zainteresowaniem czytelników PBW oraz na zamówienie lub z inspiracji Kuratorium Oświaty i Kujawsko - Pomorskiego Centrum Edukacji Nauczycieli.

III. ROZBUDOWA WARSZTATU INFORMACYJNEGO

Kontynuowano prace nad tworzeniem, rozbudową i aktualizacją warsztatu informacyjnego.

1. Do własnej komputerowej bazy danych włączono **1900** pozycji, zawierających opisy bibliograficzne artykułów z czasopism, wcześniej sklasyfikowano (tj. opracowano rzeczowo w języku haseł przedmiotowych).

IV. INTERNETOWE CENTRUM INFORMACJI MULTIMEDIALNEJ

Z usług Internetowego Centrum Informacji Multimedialnej skorzystały **276** osoby. W ICIM przeprowadzono szkolenia i warsztaty.

V. CZYTELNIĄ BIBLIOGRAFICZNA

Czytelnię odwiedziło **253** czytelników. Obsługa czytelników łączyła się z pomocą w korzystaniu z bibliografii, wskazówkami i objaśnieniami oraz pomocą w posługiwaniu się programem SOWA.

WYDZIAŁ WYPOŻYCZEŃ

CZYTELNICTWO

Tabela 1: Czytelnictwo ogólne:

Dni otwarcia	Odwiedziny		Wypożyczenia	Zapisano	
215	Naucz.	Inni	13023	Naucz.	Inni
	912	14635		158	2164
Ogółem	15547			2322	

Przeciętna dzienna odwiedzin: 72,0

Przeciętna dzienna wypożyczeń: 61,0

Tabela 2: Podział na rodzaje wypożyczonej literatury:

Literatura			Ogółem
Pedagogiczna	Naukowa	Piękna	13023
8600	3657	766	

W roku sprawozdawczym Wypożyczalnia czynna była przez 215 dni. W tym czasie odwiedziło ją 15547 czytelników, którzy wypożyczyli 13023 tytułów książek. Daje to przeciętną dzienną wypożyczeń 61,0. Przeciętna dzienna ilość odwiedzin to 72 osoby.

W porównaniu z ubiegłym 2010 rokiem wszystkie wskaźniki nieznacznie zmalały. Taka sytuacja może być wynikiem korzystania studentów z Internetu, wykorzystywania materiałów przygotowanych przez wykładowców lub skanowaniem książek.

W roku 2011 korzystało z naszych zbiorów 2322 czytelników. Analizując rodzaje wypożyczonej literatury, można zauważyć, że nadal największą popularnością cieszy się literatura pedagogiczna następnie naukowa i piękna.

Przekrój czytelników korzystających z Wypożyczalni jest bardzo szeroki.

W związku z tym, iż biblioteka ma statut biblioteki publicznej korzysta z niej coraz więcej osób niezwiązanych z zawodem nauczycielskim. Głównie są to studenci bydgoskich uczelni wyższych oraz maturzyści. Jest to tendencja obserwowana przez pracowników od kilku lat.

WYDZIAŁ CZYTELNI GŁÓWNEJ

1. Z księgozbioru podręcznego skorzystało :

ogółem:

3018 czytelników

w tym:

880 nauczycieli

2138 studentów i innych osób

Czytelnia była czynna 213 dni w roku.

Udostępniono: 6809 książki

+ 10816 czasopism

ogółem: 17625

Przeciętne dzienne kształtowały się następująco:

- odwiedzin: 15 osób
- wypożyczeń książek 32
- wypożyczeń czasopism 50,8
- wypożyczeń ogółem: 88,7
- udzielonych informacji 9,2

2. W ciągu całego roku udzielono (m.in. telefonicznie) – 1834 informacji bibliotecznych, bibliograficznych i katalogowych.

Dane statystyczne z omawianego okresu utrzymały się mniej więcej na tym samym poziomie, co dane z poprzedniego roku.

Gromadzenie czasopism.

1. W 2011 roku kontynuowano prenumeratę 135 czasopism i wydawnictw ciągłych do zbiorów Czytelni Głównej, dla innych wydziałów, oraz dla 9 Filii terenowych. Otrzymano bezpłatnie 10 tytułów.

2. Czasopisma i prasę na rok wydawniczy 2011 dostarczała firma RUCH S.A. Oddział Kujawsko-Pomorski.
3. W każdym kwartale kierownik Wydziału sprawdzała zgodność faktur z zamówieniem na prenumeratę.
4. Monity dotyczące prenumerowanych czasopism były zgłaszane na bieżąco – telefonicznie.

Opracowanie czasopism.

1. Kontynuowano prace nad opracowaniem czasopism w systemie PROLIB. Celem jest opracowanie oraz wpisanie zasobów zbioru czasopism znajdujących się w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Bydgoszczy.
2. Pobrano do bazy i poprawiono 11 nowych opisów wydawnictw ciągłych.
3. Cały rok akcesja czasopism jest prowadzona na bieżąco w systemie PROLIB. Czasopisma aktualnie prenumerowane są widoczne we wspólnej bazie INFOBIBNET.
4. Dla dzienników założona jest lokalizacja z informacją „Bieżący wpływ zgodny z cyklem wydawniczym”.
5. Na bieżąco są poprawiane wzorce dokumentu podstawowego czasopism, które zmieniły częstotliwość ukazywania się.
7. Stopniowo wprowadzane są całe zasoby dla poszczególnych tytułów. W 2011 roku wprowadzono cały zasób dla 8 tytułów.
7. W całym 2011 roku łącznie wpisano 82 roczniki czasopism.
8. Wszystkie zasoby wpisywane do bazy robione są z autopsji.

Selekcja księgozbioru podręcznego.

1. W 2011 roku kontynuowano rozpoczętą w 2008 roku całościową selekcję księgozbioru podręcznego.
2. W związku z przeprowadzonym scontrum całości zbiorów prace związane z selekcją księgozbioru były na ten czas zawieszane.

3. W 2011 roku wycofano 333 woluminów książek.
4. Z książek wykreślono symbole Czytelni i usunięto 333 kart książek.
5. Usunięto 999 kart z katalogów Czytelni: topograficznego, rzeczowego i alfabetycznego.
6. Przekazano do Wydziału Opracowania karty katalogowe książek wycofanych, a do Magazynu przekazano wycofane książki.
7. Uzupełniono kartotekę książek wycofanych podczas selekcji.

WYDZIAŁ ZBIORÓW AUDIOWIZUALNYCH

Mediateka tutejszego wydziału powiększyła swój stan posiadania w zbiorach: DVD, płyt muzycznych, elektronicznych programów edukacyjnych oraz książek mówionych. Przy zakupach multimediiów głównym kryterium doboru jest zapotrzebowanie czytelników, bądź podstawy programowe obowiązkowych przedmiotów, ale także nowości rynku wydawniczego.

Coraz ciekawszy wybór filmów edukacyjnych dotyczących problemów współczesnej młodzieży.

W całości zostały wprowadzone zbiory DVD i MP3 w systemie Prolib 2011, zgodnie z zasadami współpracy przy tworzeniu Zintegrowanego Katalogu Bibliotek Samorządowych Województwa Kujawsko – Pomorskiego. Dokumenty zostały opracowane formalnie z wykorzystaniem KARTOTEK HASEŁ WZORCOWYCH. Drukowano nalepki z kodami kreskowymi wprowadzonych do bazy zbiorów DVD i MP3. Poza wymienionymi rodzajami dokumentów zaczęto opracowywać CD-ROM-y.

W związku z przystąpieniem do nowego systemu informacje o zbiorach audiowizualnych udostępnione są w katalogu OPAC WWW na stronie internetowej Biblioteki.

I. STAN ZBIORÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 20011 r.

Lp.	Rodzaj zbiorów	Stan 2010 r.	Przybyło	Ubyło	Stan 31.12.2011 r.
1.	Wideokasety	927	4	-	931
2.	Kasety magnetofonowe	2224	-	-	2224
3.	Płyty gramofonowe/CD	768	2	-	770
4.	Przeźrocza	119	-	-	119
5.	Ilustr. – graf.	467	3	-	500
6.	Foliogramy	7	-	-	7
7.	CD-ROM-y	133	13	-	146
8.	DVD/VCD	172	27	-	199
9.	MP3	64	5	-	69
	Razem	4881	65	-	4946

Zanotowano wzrost zbiorów i kwoty, gdyż w porównaniu do roku 2011, w którym razem z danymi suma wpisana do ewidencji wyniosła wtedy 4881,00 zł., to w roku 2011 na stanie ujęto zbiory za 3.545,52 zł.

Maturzystom 2011 przygotowano materiały DVD i MP3 na m.in. następujące tematy:

- „groteska i jej artystyczne konsekwencje w różnych utworach literackich”. Omówienie na przykładach;
- „Relacje między człowiekiem a Bogiem na podstawie Fausta”;
- „Początek i koniec, wizja stworzenia świata i jego zagłady w literaturze, malarstwie i filmie. Omów problem, analizując właściwe przykłady”;

- „Dramat i jego filmowa adaptacja. Omów.....
- „Przyroda (natura) jako wieczny świadek cierpień bohaterów różnych epok”;
- „Świat widziany oczyma dziecka”.

II. INFORMACJA

1. Prezentowanie zbiorów w ramach lekcji bibliotecznych organizowanych przez Wydział Informacyjno – Bibliograficzny. Tematy wiodące:
 - problematyka niektórych zagadnień z edukacji czytelniczej i medialnej
 - programy z zakresu doradztwa zawodowego
 - pomoce przydatne w opracowaniu prezentacji maturalnych.
2. Współdział w cyklicznych spotkaniach z dziećmi z Przedszkola nr 33 w ramach akcji „cała Polska czyta dzieciom”. Każda lekcja kończyła się krótkim filmem.

MUZEUM OŚWIATY

1. ZBIORY

- stan z 31 grudnia 2011 r. **22183** jednostek inwentarzowych
- w bieżącym roku zinwentaryzowano 442 nowe jednostki
- w bazie danych programu MUSCAT LIGHT zinwentaryzowano **15989** jednostek

2. FORMY PRZEPROWADZONYCH ZAJĘĆ

- przeprowadzono 133 **godziny** lekcyjne zajęć dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych w ramach nauczania zintegrowanego, blokowego, ścieżek przedmiotowych, lekcji przedmiotowych z języka polskiego, historii, godzin wychowawczych przysposobienia czytelniczego, kół zainteresowań i półkolonii

3. ORGANIZACJA IMPREZ

- maj 2010 – udział w europejskiej akcji “Noc Muzeów”
- wrzesień 2011 r. – spotkanie z nauczycielami, członkami ZNP z Więcborka.
- październik 2011 r. Spotkanie autorskie z ks. Franciszkiem Kameckim i Wernisaż Policealnej Szkoły Sztuk Pięknych „Gruczno 2011”

4. WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM

- we współpracy z wydziałem Środków Audiowizualnych – digitalizacja 35 eksponatów ze spuścizny Czesława Bartkowiaka
- współpraca z Biblioteką UKW
- udział w ogólnopolskiej konferencji „Kultura Pamięci”
- digitalizacja 48 eksponatów MOśw. W pracowni digitalizacji Biblioteki UKW
- przygotowanie prezentacji „Bydgoscy nauczyciele w świetle dokumentów i relacji”
- współpraca z Kujawsko pomorskim Centrum Kształcenia Nauczycieli w organizacji XVII Regionalnego Konkursu Gazetek Szkolnych (udział w jury).